

Praha 20.6.2011
čj. SRS 041409 /2011

Oblastní odbor SRS
Ztracená 1099/10
161 00, Praha 6

Zpráva č. 12 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 13.6.–19.6.2011

1. Počasí

Na počátku sledovaného týdne opět převládalo teplé a slunečné počasí. Ranní teploty se v oblasti pohybovaly od 10 °C do 15 °C, odpolední od 23 °C do 27 °C. O víkendu došlo k mírnému ochlazení, a to hlavně v odpoledních hodinách. Ranní teploty dosahovaly od 9 °C do 12 °C, odpolední od 14 °C do 15 °C. Nad oblastí se opět proháněly místní bouřky. O víkendu se při ochlazení drobně rozpršelo. Srážky v oblasti dosahovaly ve sledovaném období rozdílných hodnot. Lokálně napršelo od 20 mm do 30 mm. Oblast zasáhlo i krupobití v Kutné Hoře a Církvici u Kutné Hory. Došlo k poškození jabloní, meruněk, zeleniny, okurek a rajčat na místních zahrádkách.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Docela vydatné deště posledních dní prospěly všem plodinám a omezily výskyt škůdců. Hlavně byl redukován počet mšic na obilninách, cukrovce, bobu a chmelu. Preventivně jsou ošetřovány vinice proti plísni révy a padlí révy. Ve chmelnicích pokračuje ošetřování proti plísni chmele a mšici chmelové. Porosty brambor se ošetřují fungicidy proti plísni bramboru.

OBILNINY

Zvláště na ozimých ječmenech je vidět rychlost zrání, kterou podpořily srážky. Ozimý ječmen začal zlátnout a háčkovat. Hůře je na tom lokálně ozimá pšenice a jarní ječmen. Sucho způsobilo poškození, místy i odumření rostlin hlavně na souvratích, místy i v ohniscích uvnitř pozemků.

PŠENICE OZIMÁ (RF 71-75 BBCH)

Na ošetřených porostech je výskyt chorob všeobecně slabý.

První výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** v klasech byly pozorovány v okrese Příbram (Bubovice, 17.6.) a Kutná Hora (Hlízov, Miskovice, Nové Dvory, Poličany, Suchdol, Svatá Kateřina a Svatý Mikuláš, 13.6.).

V okrese Kladno (Podlešín, Šlapanice, 14.6., Kačice, Tuchlovice, 16.6.) a Beroun (Stašov, Zdice, 17.6.) pozorovány v klasech první slabé výskyt **růžovnění klasů pšenice (*Fusarium spp.*)**.

První výskyt **černí (*Cladosporium spp.*)** v klasech pozorován v okrese Kladno (Podlešín, Šlapanice, 14.6., Kačice, Tuchlovice, 16.6.).

Na listech i klasech opět plošně pozorovány pouze slabé výskyty mšic kyjatyky osenní (*Sitobion avenae*), kyjatyky travní (*Metopolophium dirhodum*) a mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*) v celé oblasti.

Plošný výskyt housenek obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) v klasech byl pozorován v okrese Kladno.

V okrese Beroun (Chyňava, Lhotka, 16.6.) pozorováno slabé poškození klasů kněžicemi (*Eurygaster*, *Aelia*).

V okrese Příbram (Březnice, Příbram, 17.6.) pozorováno slabé poškození rostlin okusem hraboše polního (*Microtus arvalis*) na okrajích pozemků.

JEČMEN OZIMÝ (RF 73–83 BBCH)

Všeobecně v oblasti pozorovány slabé výskyty chorob u ozimých ječmenů.

První příznaky napadení klasů růžověním klasů ječmene (*Fusarium* spp.) pozorovány v okrese Kladno (Tuchlovice, 16.6.).

Plošně v okrese Kladno pozorováno pouze zanedbatelné poškození klasů obalečem obilním (*Cnephasia pumicana*).

V okrese Příbram (Březnice, Příbram, 17.6.) pozorováno slabé poškození rostlin okusem hraboše polního (*Microtus arvalis*) na okrajích pozemků.

JEČMEN JARNÍ (RF 51–75 BBCH)

V okrese Příbram (Příbram, 17.6.) pozorovány střední výskyty sít'ovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*). Slabé výskyty jsou lokálně pozorovány na porostech po celé oblasti.

V okrese Kladno (Vrbičany, 14.6.) pozorován první výskyt pruhovitosti ječmene (*Pyrenophora graminea*).

První slabý výskyt prašné snětivosti ječmene (*Ustilago tritici* f.sp. *hordei*) pozorován v okrese Příbram (Březnice, 17.6.).

Ochrana: moření osiva, setí uznaného zdravého osiva, pozdější výsev ozimého ječmene a časnější výsev jarního ječmene.

Na listech i v klasech na Kutnohorsku plošně pozorovány slabé výskyty mšic kyjatyky osenní (*Sitobion avenae*), kyjatyky travní (*Metopolophium dirhodum*) a mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*).

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 69-75)

V okrese Příbram (Vranovice, 17.6.), pozorován silný výskyt kyjatyky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*) v porostech. Slabé výskyty pozorovány v okrese Kladno (Lotouš, Pchery, 14.6.) a Kutná Hora.

Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10-ti místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

V okrese Kladno (Lotouš, Pchery, 14.6.) pozorovány první příznaky hnědé skvrnitosti hrachu (*Mycosphaerella pinodes*) na stoncích i listech, na bážích rostlin pozorována kořenová hniloba a usychání hrachu (*Thanatephorus cucumeris*).

BOB (RF 63-65)

V porostu na okrese Kladno (Kačice, 16.6.) pozorován slabý výskyt mšice makové (*Aphis fabae*) a první výskyt kyjatyky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 75–79 BBCH)

Sledováno plošné rozšíření slabých výskytů **verticilliového vadnutí řepky (*Verticillium* spp.)** na spodních listech rostlin v okrese Kladno a Beroun.

První slabé příznaky **černě řepkové (*Alternaria brassicae*)** na stoncích pozorovány v okrese Kladno (Knovíz, 14.6., Tuchlovice, 16.6.).

První slabé výskyty **cylindrosporiózy řepky (*Pyrenopeziza brassicae*)** na šešulích pozorovány v okrese Kladno (Knovíz, 14.6., Tuchlovice, 16.6.).

První slabý výskyt **hlízenky obecné na řepce (*Sclerotinia sclerotiorum*)** a **fómového černání stonku řepky (*Leptosphaeria maculans*)** pozorován v okrese Příbram (Bubovice, Orlov, 17.6.).

Všeobecně slabé výskyty **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** pozorovány v okrese Kutná Hora (Hlízov, Poličany, Miskovice, Nové Dvory, Suchdol, Svatý Mikuláš, 16.6.).

MÁK SETÝ (RF 47-52 BBCH)

Porosty v okrese Beroun (Vráž, 16.6.) jsou i po ošetření herbicidy stále silně zapleveleny. Porosty bez výskytu chorob a škůdců.

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 41-65 BBCH)

Zjištěny výskyty larev L2 **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** v ranobramborářské oblasti okrese Kutná Hora (Beranov, Lišice, Rohozec, Svatá Kateřina, Svatý Mikuláš, 13.6.). Plošně v oblasti pozorovány slabé výskyty.

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

KUKUŘICE (RF 17-34 BBCH)

Kontrolované porosty jsou bez chorob a škůdců. Porostům velmi prospěly dešťové srážky v předcházejícím a v tomto sledovaném období.

ŘEPA CUKROVKA (RF 34-39 BBCH)

První výskyt **cerkosporové skvrnitosti řepy (*Cercospora beticola*)** zjištěn v okrese Mladá Boleslav (Plužná, 17.6.).

V okrese Kutná Hora (Miskovice, Nové Dvory, Poličany, 16.6.) a Kladno (Lukov, 14.6., Tuchlovice, 16.6.) pozorovány slabé výskyty okřídlené **mšice makové (*Aphis fabae*)**.

V okrese Mladá Boleslav (Katusice, 17.6.) pozorován v porostu cukrovky až střední výskyt **plevelné řepy (*Beta vulgaris*)**.

CHMEL

CHMEL (RF 51-55 BBCH)

V okrese Rakovník (Zlonice, 14.6.) pozorován i přes opakované ošetření silný výskyt **plísně chmele (*Pseudoperonospora humuli*)**.

Mladé výhony jsou menší, listy na nich jsou deformované, drobné. Na spodní straně napadených listů bývá povlak šedého mycelia houby. Na listech starších rostlin se tvoří nejdříve zelenožluté nepravidelné skvrnky, které rychle žloutnou a hnědnou, napadené pletivo zasychá. Napadené hlávky jsou otevřeny, listy hnědě zbarvené.

Přímá ochrana se provádí na základě počtu klasovitých výhonů a počtu peronosporových skvrn na listech a podle signalizace postřiku při krátkodobé prognóze. Pro potřebu skutečného chemického ošetření zpracovává rámcovou signalizaci ochranných zásahů podle krátkodobé prognózy Chmelařský institut, s. r. o.

V okrese Rakovník (Drnek, Šlapanice, Zlonice, 14.6.) zjištěny po deštích na mladých listech pouze slabé výskyty **mšice chmelové (*Phorodon humuli*)**.

Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic. Oslabování rostlin. Výnosové ztráty 1-10%. Přenos virůz.

Je vhodná průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 73-74)

V okrese Kutná Hora (Český Brod, Kaňk, Kutná Hora, 13.6.) a Příbram (Vysoká Pec, 17.6.) zjištěny první slabé výskyty **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na listech.

Ochranu je možno provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů. Při preventivní ochraně ošetřujeme průběžně po celou dobu nebezpečí primárních infekcí. Podle lokality a podmínek ošetřujeme od vyrašení do června, v intervalu 5 - 14 i více dní. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu (v období maximální intenzity růstu vývoj 2 - 3 listů týdně) a možnosti použitého fungicidu. Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí (od fenofáze růžového poupěte do cca 1-2 týdnů po odkvětu). Racionální prevence zohledňuje důsledně průběh počasí. Za suchých period se neošetřuje a ošetří se až před předpokládanou změnou počasí (deštěm). Pokud nastane neočekávaný déšť (proběhne infekce) ošetříme kurativně. Při kurativní (postinfekční) ochraně ošetřujeme až po splnění podmínek pro infekci. Tento systém vychází z poznání vztahu mezi dobou ovlhčení, teplotou a infekcí (Mills, 1951, La Plant, Jones, 1980). K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, při důsledném dodržování doby kurativní účinnosti.

V okrese Kutná Hora (Český Brod, Kaňk, Kutná Hora, 13.6.) zjištěny slabé výskyty **padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*)**.

Chemická ochrana je nezbytná především u náchylných odrůd na lokalitách pravidelného výskytu. Poprvé se ošetřuje v období těsně před, či na počátku sekundárního šíření choroby (1-2 týdny před květem) a dále dle potřeby až do července. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak (vhodnost podmínek pro šíření a skutečný výskyt) a možnosti použitého fungicidu (7-14 dnů). Převážná část fungicidů používaných proti strupovitosti jabloně je účinná také na padlí jabloňové.

V okresech Beroun (Zadní Třeboň, 17.6.), Mladá Boleslav (Dobruška, 14.6.) a Praha-východ (Větrušice, 17.6.) zjištěn silný výskyt **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)**. Na všech lokalitách odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Proti obaleči jablečnému se ošetřuje při dosažení prahu škodlivosti po odkvětu, tj. při výskytu 2 vajíček /100 plodů s přilehlými listy, případně 10 motýlů /lapák/3-4 dny.

Střední výskyt **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** byl zjištěn ve feromonovém lapáku v okrese Mladá Boleslav (Dobruška, 14.6.).

V okrese Kladno (Vinařice, 16.6.) pozorovány v listech miny **podkopníčka spirálového (*Leucoptera malifoliella*)**, a to ve slabém výskytu.

HRUŠEŇ (RF 72-73)

V okrese Kladno (Vinařice, 16.6.) zjištěn na listech první výskyt **rzivosti hrušně (*Gymnosporangium sabinae*)**.

Také na hrušních v okrese Kladno (Vinařice, 16.6.) pozorovány v listech ve slabém výskytu miny **podkopníčka spirálového (*Leucoptera malifoliella*)**.

Peckoviny

SLIVŮŇ (RF 72-73)

Ve feromonových lapácích v oblasti zjištěny pouze slabé výskyty imag **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)**.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

TŘEŠEŇ (RF 72-73)

Na dozrávajících plodech v okrese Kladno pozorována (Vinařice, 16.6.) **moniliniová spála (*Monilinia laxa*)**.

RÉVA VINNÁ (RF 60-67)

Ve feromonových lapácích na vinicích v okrese Mělník (Mělník) pozorovány slabé výskyty a v okrese Beroun (Karlštejn) nulové výskyty **obalečíka jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*)** a **obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*)**.

Sledování letu imág do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapácích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců obaleče jednopásého nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan